

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-ДОКУМЕНТАЦИОНЕ
И БИБЛИОТЕЧКЕ ПОСЛОВЕ**

**ИНФОРМАТИВНИ
БИЛТЕН**

**БРОЈ 3
2018.**

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове Управе за заједничке послове републичких органа већ више од тридесет година једном месечно објављује Информативни билтен, којим обавештава кориснике о обновљеном информационо-документационом и библиотечком фонду.

Обавештавамо кориснике да БАЗИ ПРАВНИХ ПРОПИСА Одељења за информационо-документационе и библиотечке послове Управе, која је дневно ажурна и притом бесплатна, могу приступити путем следеће интернет адресе:

<http://bpp.uzzpro.gov.rs>

Из наше базе која садржи преко 114.000 прописа, за свега неколико минута може се добити како важећи тако и неважећи пропис, у штампаној верзији или електронском поштом, као што се може добити и телефонским путем свака информација о статусу траженог прописа.

БИЛТЕНИ у електронском облику могу се преузети на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-bilteni.html>

Целокупан библиотечки фонд може се погледати на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-knjige.html>

Дигитална библиотека налази се на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За коришћење целокупног фонда, као и за информације о правним прописима објављеним у службеним гласилима, корисници се могу обратити Одељењу:

1. Немањина бр. 22-26,
телефон: 3616-296, 363-1620, 363-1104, 3613-734/лок. 1620 и 1104

или електронски: **biblioteka@uzzpro.gov.rs**

Главни и одговорни уредник: Смиља Богдановић, начелник Одељења
(**smilja.bogdanovic@uzzpro.gov.rs**)

Технички уредник: Јелена Васиљевић, оператер за системе базе података

Сарадници: Гордана Јуришић, документалиста
Смиљана Павков, документалиста
Гордан Горунковић, оператер за системе базе података
Лепосава Милановић, оператер припреме података
Радмила Тубин-Михајловић, оператер припреме података
Дејан Станојловић, оператер за системе базе података

Лектор: Смиља Богдановић

Коректор: Јелена Васиљевић

Компјутерска обрада: Радинка Мићовић, програмер софтверских решења и
Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове

ШТАМПА: УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

Београд, Немањина 22-26

САДРЖАЈ

- 1.** Преглед одабраних правних прописа објављених у службеним гласилима Републике Србије, Аутономне Покрајине Војводине и Града Београда
- 2.** Списак претплата на дневне листове, службена гласила и часописе
- 3.** Преглед старих публикација
- 4.** Преглед нових књига
- 5.** Листа најчитанијих књига

1

**ПРЕГЛЕД ОДАБРАНИХ ПРАВНИХ ПРОПИСА
ОБЈАВЉЕНИХ У СЛУЖБЕНИМ ГЛАСИЛИМА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ И ГРАДА БЕОГРАДА**

УСТАВНОПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

Службени гласник Републике Србије

Закон о странцима, Службени гласник Републике Србије бр. 24/2018

Закон о азилу и привременој заштити, Службени гласник Републике Србије бр. 24/2018

Закон о граничној контроли, Службени гласник Републике Србије бр. 24/2018

Закон о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, Службени гласник Републике Србије бр. 24/2018

Закон о националном ДНК регистру, Службени гласник Републике Србије бр. 24/2018

Закон о јединственом матичном броју грађана, Службени гласник Републике Србије бр. 24/2018

Закон о допунама Закона о држављанству Републике Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 24/2018

Закон о изменама и допунама Закона о полицији, Службени гласник Републике Србије бр. 24/2018

Закон о изменама Закона о јавном реду и миру, Службени гласник Републике Србије бр. 24/2018

Пословник о раду Савета за уједначавање праксе у поступцима извршења и обезбеђења, Службени гласник Републике Србије бр. 19/2018

Уредба о остваривању посебних права бивших запослених у Министарству унутрашњих послова на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија, Службени гласник Републике Србије бр. 17/2018

Уредба о утврђивању програма подстицаја за спровођење мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама, за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 21/2018

Одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Одлука о укидању виза за улазак у Републику Србију за држављане Грузије, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Одлука о образовању Комисије за испитивање поступања државних органа у расветљавању пријављених случајева нестале деце у Републици Србији, Службени гласник Републике Србије бр. 21/2018

Одлуке о избору председника судова, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Одлука о изменама Одлуке о разрешењу и именовању чланова и заменика чланова Републичке изборне комисије, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Одлука о изменама Одлуке о оснивању Координационог тела за процес приступања Републике Србије Европској унији, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Одлука о образовању Комисије за праћење безвизног режима путовања са Европском унијом, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Правилник о методологији за извршавање послова у складу са Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма, Службени гласник Републике Србије бр. 19/2018

Редован годишњи извештај Заштитника грађана за 2017. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Сажетак Редовног годишњег извештаја Повереника за заштиту равноправности за 2017. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 21/2018

Стратегија подстицања рађања, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Закон о потврђивању Споразума између Републике Србије и Краљевине Белгије о полицијској сарадњи, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Закон о потврђивању Споразума између Министарства унутрашњих послова Републике Србије и Федералне службе обезбеђења Руске Федерације о сарадњи и заједничком деловању, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Краљевине Шведске о сарадњи у области спровођења закона, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Закон о потврђивању Радног аранжмана између Министарства унутрашњих послова Републике Србије и Агенције Европске уније за обуку органа за спровођење закона (CEPOL), Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Меморандум о разумевању између Министарства спољних послова Републике Србије и Министарства иностраних послова и међународне сарадње Републике Бурунди, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Републике Србије и Владе Савезне Републике Немачке о сарадњи у области безбедности, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Обавештење о датуму ступања на снагу Протокола између Владе Републике Србије и Владе Краљевине Шпаније о спровођењу Споразума између Републике Србије и Европске заједнице о реадмисији лица која незаконито бораве (Протокол о спровођењу), Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Републике Србије и Владе Републике Гватемале о укидању виза за носиоце дипломатских и службених пасоша, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о измени и допунама Покрајинске скупштинске одлуке о објављивању прописа и других аката, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр 12/2018

Службени лист Града Београда

Одлука о утврђивању формата и броја гласачких листића за спровођење гласања на изборима за одборнике Скупштине Града Београда, расписаним за 4. март 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 19/2018

Одлука о одређивању изгледа и боје гласачког листића и боје контролног листа за проверу исправности гласачке кутије за гласање на изборима за одборнике Скупштине Града Београда, расписаним за 4. март 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 19/2018

Одлука о утврђивању и објављивању коначног броја бирача у Граду Београду, Службени лист Града Београда бр. 21/2018

Одлука о расписивању поновних избора за одборнике Скупштине Града Београда, Службени лист Града Београда бр. 24/2018

Одлука о додели одборничких мандата, Службени лист Града Београда бр. 29/2018

Решење о утврђивању Збирне изборне листе, Службени лист Града Београда бр. 18/2018

Записник о раду Градске изборне комисије на утврђивању резултата избора за одборнике Скупштине Града Београда, Службени лист Града Београда бр. 22/2018

Записник о раду Градске изборне комисије на утврђивању коначних резултата избора за одборнике Скупштине Града Београда, Службени лист Града Београда бр. 25/2018

Извештај о укупним резултатима избора за одборнике Скупштине Града Београда, одржаним 4. марта 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 29/2018

ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДА

Службени гласник Републике Србије

Закон о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, Службени гласник Републике Србије бр. 24/2018

Уредба о условима прибављања и отуђења непокретности погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других

имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2018

Уредба о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2018

Уредба о условима и начину привлачења директних инвестиција, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Уредба о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Уредба о утврђивању Листе категорија квалитета ваздуха по зонама и агломерацијама на територији Републике Србије за 2016. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Уредба о утврђивању Годишњег програма коришћења средстава Буџетског фонда за шуме Републике Србије у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 21/2018

Уредба о утврђивању Програма коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге програме интеграције избеглица у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 21/2018

Уредба о допуни Уредбе о корективном коефицијенту, највишем процентуалном увећању основне плате, критеријумима и мерилима за део плате који се остварује по основу радног учинка, као и начину обрачуна плате запослених у здравственим установама, Службени гласник Републике Србије бр. 21/2018

Уредба о утврђивању Програма коришћења средстава Буџетског фонда за финансирање активности и мера унапређења и развоја области електронских комуникација и информационог друштва у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Уредба о изменама Уредбе о поступању са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и о условима за издавање дозвола за увоз и извоз тих супстанци, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Уредба о допуни Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Уредба о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Уредба о ближим условима које морају да испуњавају корисници средстава, условима и начину расподеле средстава, критеријумима и мерилима за оцењивање захтева за расподелу средстава, начину праћења коришћења средстава и уговорених права и обавеза, као и другим питањима од значаја за додељивање и коришћење средстава Зеленог фонда Републике Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Уредба о проглашењу Предела изузетних одлика „Власина“, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Уредба о измени Уредбе о проглашењу Специјалног резервата природе „Ритови доњег Потисја“, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Одлука о утврђивању Националне контролне листе робе двоструке намене, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Одлука о изменама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Одлука о образовању Радне групе за унапређење развоја дигиталних платформи за подршку пољопривреди Републике Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Одлука о расподели и коришћењу средстава за подршку унапређења локалне и регионалне инфраструктуре – Градимо заједно, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Одлука о допуни Одлуке о условима и начину за смањење царинских дажбина на одређену робу, односно за изузимање одређене робе од плаћања царинских дажбина у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Одлука о измени Одлуке о каматним стопама које Народна банка Србије примењује у поступку спровођења монетарне политике, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Одлука о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора високонапонског далековода 2x400 kV Бајина Башта – Обреновац на животну средину, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о измени Правилника о обрцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2018

Правилник о врстама услуга по основу којих нерезидентно правно лице остварује приход који се опорезује порезом по одбитку, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Правилник о каматним стопама за које се сматра да су у складу са принципом „ван дохвата руке“ за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Правилник о садржини, роковима и поступку достављања инвестиционе документације за капиталне пројекте, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Правилник о националним еталонима, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Правилник о начину вођења и изгледу евиденције депонија и сметлишта на подручју јединице локалне самоуправе, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Правилник о изменама и допуни Правилника о подстицајима програмима за инвестиције у пољопривреди за унапређење конкурентности и достизање стандарда квалитета кроз подршку унапређења квалитета вина и ракије, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Правилник о утврђивању Програма мониторинга безбедности хране за животиње за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 19/2018

Правилник о начину узимања предмета од драгоцених метала, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о пријави преноса физички преносивих средстава плаћања преко државне границе, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о пореској пријави о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на зараду, односно другу врсту прихода од стране физичког лица као пореског обвезника, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о пореској пријави за порез по одбитку, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит по одбитку на приходе и накнаде које остварују нерезидентна и резидентна правна лица, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе, врсти, садржини и начину вођења евиденција, достављања података и подношења пореске пријаве, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о утврђивању Програма мониторинга безбедности хране животињског порекла за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о изменама Правилника о условима и начину остваривања права на подстицаје у сточарству за квалитетна приплодна грла, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о измени Правилника о условима и начину остваривања права на подстицаје у сточарству по кошници пчела, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о измени Правилника о захтевима за производњу и промет ароматизованих вина, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о максимално дозвољеним количинама остатака средстава за заштиту биља у храни и храни за животиње и о храни и храни за животиње за коју се утврђују максимално дозвољене количине остатака средстава за заштиту биља, Службени гласник Републике Србије бр. 22/2018

Правилник о начину и поступку достављања обавештења о опредељењу за обрачунавање ПДВ за промет инвестиционог злата, садржини рачуна за промет инвестиционог злата и садржини евиденције о том промету, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Правилник о допуни Правилника о платама и другим примањима запослених у Министарству финансија – Пореска управа, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Правилник о условима у погледу објекта, опреме и средстава за рад, као и у погледу стручног кадра које мора да испуњава правно лице за обављање ветеринарске делатности, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Правилник о регистрацији, односно одобравању објеката за производњу и промет хране за животиње, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Правилник о општим и посебним условима за хигијену хране за животиње, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Правилник о условима и поступку за издавање дозволе за коришћење аеродрома, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Правилник о садржини и начину спровођења Годишњег програма мониторинга квалитета деривата нафте и биогорива за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о условима и начину остваривања права на подстицај у сточарству за краве за узгој телад за тов, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о Листи малих усева и мање значајних намена, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о измени Правилника о подстицајима за производњу садног материјала и сертификацију и клонску селекцију воћака, винове лозе и хмеља, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о допунама Правилника о одређивању царинских органа за царињење одређених врста робе или спровођење одређених поступака, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о поступку за процену вредности одузете имовине, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о контном оквиру и финансијским извештајима за берзе, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о контном оквиру и финансијским извештајима за брокерско-дилерска друштва, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о контном оквиру и финансијским извештајима за друштва за управљање инвестиционим фондовима, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о контном оквиру и финансијским извештајима за инвестиционе фондове, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Упутство о садржини и начину састављања записника о одузетој имовини, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Упутство о начину продаје привремено одузете покретне имовине, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Наредба о забрани сакупљања појединих заштићених врста дивље флоре и фауне у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Наредба о времену отворености аеродрома за одвијање јавног авио-превоза, Службени гласник Републике Србије бр. 21/2018

Закључак председника Комисије за заштиту конкуренције, којим се покреће поступак испитивања повреде конкуренције против друштва: SERBIA BROADBAND – SRPSKE KABLOVSKE MREŽE DOO BEOGRAD (VOŽDOVAC), Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Словеније о сарадњи у области заштите од природних и других катастрофа, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Савета министара Босне и Херцеговине о сарадњи у заштити од природних и других катастрофа, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Краљевине Шпаније о реципрочном признавању и замени националних возачких дозвола, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Закон о потврђивању Споразума између Републике Србије и Републике Грчке о међусобном признавању возачких дозвола, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Меморандум о сарадњи између Министарства финансија Републике Србије – Управе за трезор и Државног трезора Мађарске, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Републике Србије и Републике Турске о узајамној правној помоћи у грађанским и трговачким стварима, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Републике Србије и Канцеларије Уједињених нација за пројектне услуге о оснивању Канцеларије Уједињених нација за пројектне услуге у Београду, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Одлука о образовању Радне групе за учествовање у решавању статуса водопривредних предузећа са територије Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 13/2018

Правилник о додели бесповратних средстава микро и малим привредним друштвима и предузетницима који делатност обављају у оквиру креативне економије за субвенционисање трошкова набавке машина, опреме или софтвера у 2018. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 14/2018

Правилник о додели бесповратних средстава микро и малим привредним друштвима и предузетницима који делатност обављају у оквиру креативне економије за субвенционисање трошкова набавке репроматеријала и услуга у 2018. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 14/2018

Правилник о поступку доделе бесповратних подстицајних средстава за суфинансирање израде пројектно-техничке документације за изградњу инфраструктурних објеката јединица локалне самоуправе, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 15/2018

Правилник о изменама Правилника о додели бесповратних средстава микро и малим привредним друштвима и предузетницима који делатност обављају у оквиру креативне економије за субвенционисање трошкова набавке машина, опреме или софтвера у 2018. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 15/2018

РАДНИ ОДНОСИ, ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о измени и допуни Уредбе о разврставању радних места и мерилима за опис радних места државних службеника, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2018

Одлука о изменама и допунама Кодекса понашања државних службеника, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Одлука о издвајању средстава за рехабилитацију корисника пензија и утврђивању трошкова рехабилитације корисника пензија за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Одлука о измени Одлуке о образовању Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о условима за издавање лиценци за обављање послова у области безбедности и здравља на раду, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2018

Правилник о ближим условима, начину и поступку обављања метода и поступака традиционалне медицине, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2018

Правилник о изменама Правилника о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2018

Правилник о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о Пензионерској картици, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Правилник о измени Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, Службени гласник Републике Србије бр. 19/2018

Посебан колективни уговор о изменама и допунама Посебног колективног уговора за државне органе, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за државне органе, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Листа о допунама Листе супстанци које изазивају забринутост, Службени гласник Републике Србије бр. 22/2018

Листа о допунама Листе супстанци кандидата за листу супстанци које изазивају забринутост, Службени гласник Републике Србије бр. 22/2018

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Меморандум о разумевању између Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије и Министарства рада и социјалне политике Републике Бугарске у области рада и социјалне политике, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Републике Србије и Румуније о социјалној сигурности, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о Програму из области јавног здравља за територију Аутономне Покрајине Војводине за 2018. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2018

Покрајинска скупштинска одлука о Програму очувања плодности код оболелих од малигних болести у Аутономној Покрајини Војводини за 2018. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2018

Покрајинска скупштинска одлука о Програму унапређивања дијагностике и лечења обољења штитасте жлезде у Аутономној Покрајини Војводини за 2018. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2018

Покрајинска скупштинска одлука о Програму телемедицине у лечењу исхемијског мозданог удара у Аутономној Покрајини Војводини за 2018. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2018

Покрајинска скупштинска одлука о Програму унапређивања лечења стерилитета биомедицински потпомогнутим оплођењем и преимплантационом генетском дијагностиком у Аутономној Покрајини Војводини за 2018. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2018

Покрајинска скупштинска одлука о Програму раног откривања и лечења компликација шећерне болести на очима у Аутономној Покрајини Војводини за 2018. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2018

Покрајинска скупштинска одлука о Програму раног препознавања и смањења броја менталних поремећаја развојног доба у Аутономној Покрајини Војводини за 2018. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2018

Покрајинска скупштинска одлука о Програму неонаталног скрининга на цистичну фиброзу у Аутономној Покрајини Војводини за 2018. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2018

Покрајинска скупштинска одлука о Програму увођења трансранијалне магнетне стимулације – као савременог терапијског и дијагностичког метода – у клиничку праксу у Аутономној Покрајини Војводини за 2018. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2018

Службени лист Града Београда

Решење о измени Решења о образовању комисија за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке детету и ученику, Службени лист Града Београда бр. 20/2018

ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о критеријумима за доношење акта о мрежи јавних предшколских установа и акта о мрежи јавних основних школа, Службени гласник Републике Србије бр. 21/2018

Уредба о критеријумима за доношења акта о мрежи јавних средњих школа, Службени гласник Републике Србије бр. 21/2018

Одлука о утврђивању Бибићеве куће у Меленцима за споменик културе, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2018

Одлука о утврђивању стандарда буњевачког језика, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Одлука о утврђивању старе и ретке библиотечке грађе за културно добро од великог значаја, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Одлука о оснивању Савета за креативне индустрије, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Одлука о стицању статуса института од националног значаја (Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Београд), Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Одлука о измени Одлуке о оснивању Савета за креативне индустрије, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о посебној обуци и полагању стручног испита из области заштите од пожара, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2018

Правилник о измени Правилника о стипендијама за изузетно надарене ученике и студенте, Службени гласник Републике Србије бр. 20/2018

Правилник о упису ученика у средњу школу, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Правилник о измени Правилника о програму и начину полагања стручног испита за стицање лиценце за обављање стручних послова у газдовању шумама, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Исправка Правилника о изменама и допунама Правилника о посебној обуци и полагању стручног испита из области заштите од пожара, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Решења о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Решења о додели националног спортског признања, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Решења о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Решења о додели националног спортског признања, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Листа најважнијих догађаја од посебног значаја за грађане у Републици Србији, Службени гласник Републике Србије бр. 23/2018

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Мјанмарске Уније о сарадњи у области културе и образовања, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Мјанмарске Уније о сарадњи у области културе и образовања, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Републике Србије и осталих чланица Иницијативе за реформу образовања у Југоисточној Европи о седишту Секретаријата Иницијативе за реформу образовања у Југоисточној Европи, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2018

РАЗНО

Службени гласник Републике Србије

Индекси потрошачких цена за фебруар 2018. године, Службени гласник Републике Србије бр. 19/2018

Подаци о просечним зарадама и просечним зарадама без пореза и доприноса по запосленом, за јануар 2018. године, Службени гласник Републике Србије бр. 25/2018

Усклађени динарски износи акциза из члана 9. став 1. тачка 1), тачка 2) алинеја трећа, тачка 3) алинеја четврта, тачка 4), тачка 5) алинеја четврта, тачка 6) и тачка 7) алинеја трећа, члана 9. став 5. тачка 1) подтачка (1) алинеја трећа, подтачка (4) алинеја прва, подтач. (5) и (6), тачка 2), тачка 3) подтачка (1) алинеја трећа, подтачка (2) алинеја прва, подтачка (3), тач. 4), 5) и 6), члана 12а, чл. 14. и 14а, члана 40а став 1. тачка 3) и члана 40г Закона о акцизама годишњим индексом потрошачких цена у 2017. години, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Усклађени динарски износи акциза из члана 40а став 1. тач. 4) до 8) Закона о акцизама годишњим индексом потрошачких цена у 2017. години, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Усклађени износи накнада из члана 32. став 3, члана 40. став 3, члана 45. став 1. тачка 4) и члана 54. став 3 Закона о дувану, Службени гласник Републике Србије бр. 18/2018

Службени лист Града Београда

Показатељ повећања потрошачких цена у фебруару 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 25/2018

2

СПИСАК ПРЕТПЛАТА НА ДНЕВНЕ ЛИСТОВЕ, СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА И ЧАСОПИСЕ ЗА ПОТРЕБЕ БИБЛИОТЕКЕ УПРАВЕ У 2018. ГОДИНИ

ДНЕВНИ ЛИСТОВИ И ЧАСОПИСИ

1.	АЛО
2.	БЛИЦ
3.	ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ
4.	ВРЕМЕ
5.	ДАНАС
6.	ИНФОРМЕР
7.	КУРИР
8.	НЕДЕЉНИК
9.	НИН
10.	ПЕЧАТ
11.	ПОЛИТИКА

СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА

1.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
2.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ
3.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ
4.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА БЕОГРАДА

СТРУЧНИ ЧАСОПИСИ

1.	ЛИПАР: часопис за књижевност, језик, уметност и културу
2.	PC PRESS
3.	ПРАВНА ПРАКСА: часопис за примену прописа

ОСТАЛЕ СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

1.	БИЛТЕН ДРЖАВНОГ ПРАВОБРАНИЛАШТВА
2.	БИЛТЕН ЈАВНИХ ФИНАНСИЈА
3.	БИЛТЕН МИНИСТАРСТВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
4.	БИЛТЕН РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ
5.	БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
6.	МЕСЕЧНИ СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД
7.	САОПШТЕЊА РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ

3

ПРЕГЛЕД СТАРИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Изразећи у сусрет све израженијим захтевима корисника да пронађу одговор на специфична питања из професионалне праксе, кроз Информативни билтен континуирано ћемо упознавати своје читаоце са садржајима старих књига из богате ризнице библиотеке Управе. Наш фонд обухвата, између осталог, и вредне писане документе који, осим документационе, имају и научну и стручну вредност. Будући да су посредни књиге од историјског значаја, као и периодична издања и друге драгоцене библиотечке целине којима располажу постојећи фондови, овим путем настојали смо да проширимо лектуру свима онима који желе да се стручно усавршавају. Напомињемо да ове књиге (из којих дајемо само изводе) могу да се користе само у читаоници библиотеке Управе за заједничке послове републичких органа.

За овај број издвајамо:

1. А. Андријевић: Наш Брак и Реформа Његова, Велики Бечкерек: 1919.

У наредним бројевима Информативног билтена наставићемо са приказима тематски и жанровски разноврсних публикација нашег богатог фонда.

Андр

Уведено у нови инвентар бр. 22
1 јануара 1942 год.
Београд.

POKRETNOST

А. АНДРИЈЕВИЋ,
судија Првостепеног Нишког Суда.

Наш Брак и Реформа Његова.

*теже ишампер. итешке
ишравао сам писау. андр.*

ВЕЛИКИ БЕЧКЕРЕК
Штампарија Павла Фер. Плајца
1919.

Цена : дин. 3.—

САДРЖАЈ.

ПРВИ ДЕО :

Значај Брака. Појам његов.

1. Брак наших поданика хришћана Православне Цркве. стр.

Материјални услови :

1. Разлика полова	12
2. Узајамни пристајак	12
3. Нормално умно стање	13
4. Доба живота	15
5. Пристајак старијих	20
6. Способност за извршење брачне дужности . .	23

Формални услови :

1. Суделовање свештеника-венчање	25
Веридба. Оглашење. Брачни испит. Венчање .	25
2. Присуство сведока	28

Брачне сметње :

1. Непостојање ранијег Брака	31
2. Свештенички и монашки чин	32
3. Удово стање после трећег Брака	33
4. Стање под забраном	33
5. Осуда на робију или заточење	36
6. Ближе сродство	37
7. Разлике религије	39
8. Прељуба	40
9. Покушај против живота супружника	40

Брачне забране везе :

1. Члановима Краљевског Дома	41
2. Официрима, подофицирима и редовима	42
3. Жељезничким чиновничким приправницима	42

Брак наших поданика хришћана неправославне Цркве и нехришћанске вере

II. Брак наших поданика хришћана неправославне Цркве :

а) Закључење Брака двају лица хришћанске вере од којих је једно следбеник православне вероисповести. Смешани — Машовити Бракови	46
б) Закључење Брака двају лица хришћанске вере, оба исте неправославне вероисповести	48
в) Закључење Брака двају лица хришћ. вере, али различите неправославне вероисповести	48

III. Брак наших поданика нехришћана :

Мојсијевци. Мухамеданци. Лица осталих нехришћанских религија. Они без религије	49

ДРУГИ ДЕО :

Особине нашег садањег Брака	55
Потреба њезине реформе	59
Узроци који су сада ову потребу учинили и акутном	61
Како ћемо остварити потребне реформе	62
Какав нам Брак сада треба Грађански Брак	64
Појам и значај Грађанског Брака	67
Којег од модерних законодавстава Грађ. Брак треба да примимо и да усвојимо. Швајцарски Грађански Брак	70

Предговор.

Ова расправа: Наш Брак и Реформа Његова садржи две основне и детаљно израђене мисли:

1. какав имамо Брак; и
2. какав нам Брак данас треба.

Штампање њезино има за циљ да популарише идеје:

1. да је наш садањи, Црквени Брак једна преживела институција и у Праву и у Друштву; и
2. да више свега данас наша Државна и Национална Политика захтевају хитну законодавну реформу ове институције на бази унификације Брака у целом нам Краљевству, у форми једног обавезног Грађанског Брака.

Расправа ова садржи два дела: Први: Наш Брак у основи је материјал из моје тезе за судијски испит, предане Комисији за полагање овога испита још 1911. и препоручене суперлативном оценом од члана комисије, одличног познаваоца и нашег црквеног законодавства, г. Ђ. Несторовића*).

Конструктивна страна овога дела израђена је према нашем и Грађанском и Црквеном Законодавству, а канонична-јуристичка

*) „Као што се види сама садржина овога састава довољно показује да је то потпуно исцрпан рад јер је постављено питање проучено у свима његовим детаљима. Ја уз то, на основу проуча-

према: Др. Милашу, Суварову, Чизману, Др. Чед. Мијатовићу, Др. Драг. Аранђеловићу, Митрополиту Михаилу, Ник. Ружичићу и ост.

Други део ове расправе: Реформе Брака садржи моје личне рефлексije:

1. о особинама нашег садањег Брака;
2. о приликама које данас изискују хитну реформу његову; и
3. о начину како се та реформа може и мора данас да изведе.

Расправу сам ову израдио и предајем је Јавности уверен дубоко у идеје:

1. да ће она истински заинтересовати како оне, који би желели да знају какав Брак имамо, тако исто и оне, који желе реформу његову; и

2. да је питање те реформе данас ствар једне хитне законодавне одлуке и Уставотворне и Законодавне Скупштине наше.

Јула 1919. у Нишу.

Александар Т. Андријевић

Судија Првостеп. Нишког Суда.

вања констатујем да је г. кандидат успео да нам овим радом даде исцрпну и добро документовану студију о овој најважнијој институцији у области породичног права. Истина г кандидат није имао да савлађује контроверзна питања, али је имао да савлада масу важних питања и да их проучи, у не баш обилној литератури домаћих писаца. Нарочито се истичу одељци који говоре о закључењу брака међу српским поданицима неправославне цркве као и међу нашим поданицима нехришћанске вере. Г. кандидат је врло добро уочио да наша верска и држав. толеранција у погледу ових поданика иде тако далеко да се они показују у повлашћенијем положају од оних, који исповедају државну, владајућу религију и е тога оправдано тражи реформу Брачног Права оних наших поданика који су нехришћани или неправославне цркве“.

Брачне забране.

Осим ових побројаних Брачних Сметња, установљених код нас и грађанским и црквеним законодавством постоје и ван Грађ. Зак. и ван каноничних преписа још и некоје Брачне Забране које могу бити лако отклињене. То су тако зване: *impedimenta prohibentia*.

Таквих забрана имамо свега три:

1. забрана члановима Краљевског Дома, по гл. 7. Породичног Правилника од 30. авг. 1909. за чланове Српског Краљев. Дома да могу ступити у Брак без претходног пристајка и добрења Краљева. „Брак, закључен противно овом правцу, носи собом искључење из Краљевскога Дома, лишење почести и повластица даних члановима Краљевскога Дома“;

2. забрана: официрима да могу ступити у Брак без одобрења Министра Војног; наредницима без одобрења Команданта Дивизије; и поднаредницима, капларима и редовима, док су у сталном кадру, — по гл. 2, 16. и 17. Закона о женидби официра, подофицира, каплара и редова од 24. децем. 1901. год.; и

3. забрана, по гл. 2. Правила од 22. фебр. 1905. за полагање испита саобраћајног особља Српских Држав. Жељезница, приправницима чиновничким и званичним да ступе у Брак за време трајања приправништва. Према ономе који противно овој одредби поступи, примењује се наређење гл. 7. ових Правила; Дирекција таквог приправника из службе отпуста уз накнаду оне суме коју такав приправник буде примио за све време приправљаштва на име плате.

Овим Брачним Забрамама завршили смо

целокупну формацију Брака наших поданика хришћана Православне Цркве и према нашем грађанском и црквеном законодавству. Сада смо на реду да прегледамо формацију осталих наших поданика, следбеника других хришћанских цркава и нехришћанске вере.

Брак наших поданика неправославне цркве и нехришћанске вере.

Брачно Прави наших поданика неправославне цркве и нехришћанске вере долази у ред оних правних установа у нас које потпуно одсуствују у нашем законодавству, и ако су у животу нашега народа познате и примењене у једном знатном делу његовом. Та одсутност законске формације њиховог Брачног Права постоји још од 1844. год., када је ступио у живот наш Грађ. Зак. са својом одредбом у §. 60. о Браку. Та је одредба установила Брак искључиво само наших држављака Православне Цркве, па та искључивост и данас траје. И данас ми немамо позитивних одредаба о закључењу Брака и у опште о Брачном Праву наших поданика неправославне цркве и нехришћанске вере. Они и данас закључују на нашој државној територији Бра-

кове међу собом само по стому професионалном Брачном Праву; римо-католици и протестанти по обредима римо-католичке и протестантске вероисповести; Јевреји по обредима Мојсијеве Вере, с фаризијског или синеназског реда и Муслимани по обредима Мухамеданске Вере, ханефатског или шафитског реда. Случај који представља нашу земљу као једну државу у којој је само црквени Брак допуштен.

Да наши поданици неправославне цркве и нехришћанске вере закључују Брак једино на овај начин, то се може, у одсуству прописа других, објаснити:

а) правима што их је земаљски Устав дао грађанима српским. Члан 18. Устава од 5. јуна 1903. обезбеђује неограничено слободу савести и све признате вере проглашава слободним и ставља их под заштиту закона, у колико вршење њихових обреда не вређа јавни ред или морал; и

б) начелом слободне вероисповести прокламовано 1878. год. од стране Берлинског Конгреса за све државе Балканског Полуостра. По гл. 35. Берлинског Уговора у Србији се разлика у вери или вероисповести не може никада узети као сметња у уживању каквог било грађанског или политичког права, а свима

српским грађанима као и странцима ујемчена је „слобода и јавно вршење црквених обреда“.

На основи те две чињенице: Устава земаљског и Уговора међународног код нас се поштује до скрупула верска толеранција, што је како изгледа и узрок још једној више карактеристичној појави у нас да је до данашњих дана Брачно Право српских поданика неправославне цркве и нехришћанске вере остало без своје позитивне формације.

Пошто смо раслотрили детаљно какав је Брак наших поданика хришћана Православне Цркве и како га они закључују, задржаћемо се овде да, према нашој деоби у почетку, размотримо сад какав је Брак наших поданика неправославне цркве и нехришћанске вере и како га они закључују.

II.

Брак наших поданика хришћана неправославне цркве.

Овде су могућа три случаја:

а) да Брак закључе два лица хришћанске вере, од којих је једно православне вероисповести;

б) да Брак закључе два лица хришћанске вере оба исте неправославне вероисповести; и

в) да Брак закључе два лица хришћанске вере али различите неправославне вероисповести.

а) Закључење Брака двају лица хришћанске вере, од којих је једно следбеник православној вероисповести Као што смо то већ напред споменули установа Брака у нас је искључива. Одредба §. 60. Грађ. Зак. о формацији Брака за ово је најкарактеристичнији аргумент. Та одредба познаје и признаје само Бракове српских држављана Православне Цркве. Законодавац онога доба није хтео ни да чује за Бракове наших држављана, присталница других хришћанских цркава, а за оне нехришћана ни толнко. Тек доцније, када је настало питање, изазвано већ учестаним случајима: како ће се венчати у случају горњег законског наређења два лица, од којих једно припада православној а друго неправославној хришћанској цркви, — појавило се Законодавно Решење ВН: 859. од 9. септ. 1853. год. (Зборник VII. стр. 80.) да ту искључивост поправи.

По томе решењу таква се лица морају венчати у православној цркви и од православ-

ног свештеника, ако хоће да им Брак код нас важи. Деца из таквог Брака морају бити крштена у православној цркви. Брачне парнице између тих супруга имају да суде православно Духовни Судови.

Ови по вашем Грађ. Зак. названи **Смешаним Браковима**, а по новијој терминологији **Мешовитим Браковима** у свима западним земљама фрмирани су бројно многим одредбама грађанског законодавства, наравно према положају који постоји између Државе и Цркве или између владајуће цркве и дригих толерираних. У нас фформација о Мешованим Браковима добила је свога израза цигло у горе споменутом Законодавном Решењу код §. 60. Грађ. Зак. Како је овим решењем регулисано и интерконфесионално питање о прелазу из друге у православну веру, то је Мешовити Брак условљаван често у Цркви, и ако неосновано претходним покрштавањем.

Ако су овакво решење некада нашем законодавцу диктовали интереси уже националне политичке и наше покрајинске Цркве и ако га је с правом онда донео по начелу: *cuius est regio, eius est religio*, данас је оно највећа противност Слободној Савести и Личној Слободи. Мисао да оно садржи као услов за закључење

Брака и насилно покрштавање, позива нас да са овом тортуром Савести престанемо што пре.

б) **Закључење Брака двају лица хришћанске вере, оба исте неправославне вероисповести.** Као што смо већ казали за закључење Брака оваквих наших држављана, немамо никаквих законских наређења. Сву празнину нашег Позитивног Права у томе погледу допуњава Уредба ВН: 2444. од 7./XII. 1861. год. (Зборник XIV. стр. 202), отштампана код §. 99. Грађ. Зак. Тој Уредби и није било циљ да директо реши питање о закључењу Брака српских поданика католичке и протестанске вероисповести, но да одреди надлежност за расправу брачних парница између њих. На тој Уредби надлежност та дата је нашим првостепеним судовима с наређењем да судови у таким случајима примењују прописе Црквава дотичних супружника.

в) **Закључење брака двају лица хришћанске вере, али различите неправославне вероисповести.** Пом. Уредба Вф. 2444. има се применити и на овај трећи случај, када закључују Брак два српска поданика различите хришћанске вероисповести. Нпр. католик и протестанткиња.

У овоме случаји Брак ће закључити по

прописима оне цркве, у којој је венчање извршено.

Према свему што смо до сада казали о Браку наших поданика хришћана неправославне цркве, види се јасно да наш Грађ. Зак. признаје и њима само религиозну форму за закључење Брака, а што се услова тиче под којима могу ови наши поданици ступити у Брак, наређује примену прописа цркава у којима је Брак закључен.

Ш.

Брак наших поданика нехришћана.

По вероисповести ови наши поданици бар до данас били су само мухамеданци и мојсијевци. О закључењу Брака и једних и других наш законодавац не говори ни толико, колико је рекао за наше држављане, следбенике других хришћанских цркава. У одсуству ма каквог законског наређења у том погледу морамо узети, с обзиром на горње уставно начело и начело о слободној вероисповести које је како изгледа прокламовано и за нашу земљу највише ради мухамеданаца и мојсијеваца, као и с обзиром на §. 53. Грађ. Зак. који начелно узима у заштиту „и права жи-

теља српских и странаца другога вероисповедања“ и допушта им „и уживање грађанских права у толико у колико не би они законом нарочито ограничени били“ — да Уредба ВН : 2444. од 7./XII. 1861. има да се прмени и на њих.

По томе и мојсијевци и мухамеданци закључују код нас Брак по прописима своје вере. Први по прописима Мојсијевог-Талмудског Брачног Права, а други по своме основном верском закону Корану, односно по Ручној Свештеничкој Књизи, званој по арапски: Мултека (mülteka) која садржи прописе о Брачном Праву муслимана, основане на начелима Корана.

Ако би смо, пак, схватили да она дефиниција о Браку из §. 60. нашег Грађ. Зак. важи не само за наше држављане православне вероисповести, но и за све остале других вероисповести, како је то узео и Дим. Матић у своме Објашњењу Грађ. Зак., од 1850. год. (св. I. стр. 91.) критикујући ову зак. одредбу (Законодавац се,“ вели Матић, „овако изразио ваљда због тога што су скоро сви српски житељи православне вере, па је на ту већину свој поглед и управио“) — онда би ово наређење било једино правно правило у нашем

Грађ. Зак. које би прописивало религиозну форми за закључење Брака код наших мојсијеваца и мухамеданаца. Ово би важило у толико пре што си у доба ступања Грађ. Зак. у живот они готово једини и били следбеници других вероисповести. (Ст. Новаковић: Католичка Црква у Србији.)

Код овога питања једно је несумњиво да је и њима као и нашим поданицима неправославне цркве остала потпуна слобода у примени њихових верских наређења за Брак, сем примене онога верског наређења код мухамеданаца које им препоручује многоженство, пошто се и код нас полигамија сматра, као што је то већ једном речено, за апсолутну повреду јавног поретка и као таква забрањује и казни — § 199. Казн. Зак., без обзира на веру коју кривац исповеда.

Што се тиче закључења Браха наших држављана нехришћана разне вероисповести (нпр. између једне мојсијевке и једног мухамеданца) наш законодавац и код тог [случаја] ћути. Једно је извесно да је по нашем Грађ. Зак. под претњом казне забрањен Брак између хришћана и нехришћана, као што смо то већ казали напред. Судаћи по овој законској прохибицији Брак између нехришћана

разне религије био би могућан под представком да једна од толерираних нехришћанских цркава ма којег од оваква два лица која желе да ступе у Брак, пристане да им Брак такав закључи.

Односно закључења Брака између два лица осталих нехришћанских вера у нас, ствар стоји још понајгоре. Они немају своје Цркве код нас, те и не би могли закључити Брак на територији наше земље, ако се не би решила да преласком у државну веру или у једну од толерираних отклоне ту сметњу. Иначе она би, као и она лица која не припадају ниједној религијској заједници, морала прећи на територију оне државе где постоји Грађански Брак или Брак по нужди, и тамо га закључити, ма да судећи по нашој црквеној јурисдикцији, такав Брак у Србији не би вредео, и ако је закључен ван наше територије по правилу: *locus regit actum* које у Међународним Природном Приватном Праву важи данас као норма за форму Брака.

Као што се види наши држављани нехришћани, сем оних који немају своје цркве код нас и због чега им је слобода вероисповести у погледу закључења Брака ограничена, сви дакле, остали уживају потпуну слободу.

У томе се отишло тако далеко да се њима често допушта и оно што наши закони и грађански и црквени строго забрањују а кривични у некојим случајима још и казне. Тако позната је већ ствар у земљи да имамо и данас мухамеданаца који имају више жена а мојсијевци да ступају у Брак са својим најближим рођакама (њихов верски зако учи да је рођеном брату дужност да се после смрти братовљеве ожени снахом), и ако је једно и друго код нас не само законима забрањено но и кажњиво.

У тој верској толеранцији ни овде се није стало. У питање је доведен и углед суверенитета саме Државе, када је и мимо уставне организације судске власти (чл. 147. Устава од 1903.) у Краљевини Србији допуштено код нас, као оно у доба Конзулске Заштите и Јурисдикције, да и страни поданици суде о важности и разводу Бракова наших поданика. Мојсијевци имају своје духовне судове »Бет-дин« и Велики Духовни Суд »Бет-дин агадол« у Београду, формиране од по тројице судија међу којима има и свештеника, за које се зна да су готово по правилу страни држављани*),

*) Такав је случај и сада у Бет-Дину у Нишу. Од тројице свештеника који формирају овај Бет-Дин, само је један наш др-

јер они са школском спремом су увек са стране.

Муфтија нишки, са достојанством верским, вишим од онога што га има наш архијереј; до сада по правилу увек страни држављани, у својству верског судије решава о важности Бракова наших поданика муслимана*) и решења своја „талак“ по жалби парничара шаље непосредно на разматрање Шеик-ул-Исламу у Цариград, и ако је овакав поступак у сукобу са уставним наређењима у чл. 190. и 191.

жављанин. Члан Суда, рабинер г. Исак Хатем поданик је турски а трећи члан Ђакон г. Рубен Герон бугареки.

*) Саопштења Мехмед Зећи Есендије 1911. г. муфтије нишког сада помоћника Врховног Муфтије у Београду.

Други део.

Особине нашег садањег Брака.

Како што се види наше досадање излагање о Браку, садржи целокупну правну организацију његову по законодавству и грађанском и црквеном. Да га овако у потпуности прикажемо било је потребно из ових разлога:

1. без ове целине не би се могло ни схватити колико је на делу један закон био користан и добар и зашто је све његова реформа потребна;

2. и у правном као и у практичном животу треба посматрати све ствари онакве какве су, да би се о њима добио један истински појам; и

3. ми смо за једну корениту реформу и у овоме делу нашег законодавства а „свака велика реформа не састоји се само у томе да нешто ново донесе него и да многе старе ствари одбаци. Одбацили их значи треба их

познавати а до сазнања тог двлази се једино општем посматрањем“ — Бокл.

Ми смо до сада тако и посматрали уставну Брак у нас. Ако сад, пак, посмотримо систем њезине правне конструкције, наћи ћемо одмах и без тешкоће ове карактеристике :

1. да код нас постоји искључиво једна врста Брака ;

2. да је тај Брак религиозног карактера ;

3. да постоји само за наше држављане Источно Православне Цркве ;

4. да наш законодавац нити познаје нити признаје други Брак сем овог црквеног. Случај који, као што смо то већ казали, приказује нашу државу као једину земљу на свету у којој је само црквени Брак познат допуштен и признат ;

5. да је код нас само онај Брак по закону *legitimum justum matrimonium* који је закључен онако како то захтевају прописи и грађанског и црквеног законодавства ;

6. да је наш Брак потчињен влади наше Православне Цркве. У тој потчињености или влада апсолутно са некојим својим одредбама као нпр. код питања о сродству, венчања, анхијер. диспензација ; или допуњује, сужава и проширује одредбе редиговане грађ. законо-

давством као нпр. код питања о годинама старости, брачних сметња и др.;

7. да је та супрематија црквеног законодавства над грађанским довела и до извесних јаких разилажења нпр. и сувише очевидних код случаја да црквено законодавство забрањује мушкињама преко 60 а женскињама преко 50 год. да ступе у Брак, и ако ову забрану грађанско законодавство и не познаје; и обрнуто: да по црквеном законодавству и браколумници могу ступити у Брак и ако им то грађанско законодавство забрањује;

8. да је наш садашњи Брак преоптерећен једном масом погодаба за закључење његово, а нарочито оним формалним црквом установљеним;

9. да је скуп и у времену и у новцу, јер нити га можете закључити кад хоћете нпр. у данима дугих поста, нити се та церемонија може извршити без малих издатака који знача таксу државну и црквену;

10. да наш Брак не познаје свога циља у друштву и држави, када је законски допуштено да у Брак могу ступити и деца, мушкиње од 15 и женскиње од 13 год.

11. да је ова институција од 1844. год. постала давно несавременом. Што је још много

главније она је данас постала и неспособном да задовољи оне циљеве што их и Нација и Држава наша сад имају;

12. да је поделила наше држављане на верске присталице;

13. да је својом искључивошћу учинила да буде до данас занемарено Брачно Право наших држављана неправославне цркве и нехришћанске вере и да буде остављено потпуно влади њихових конфесионалних цркава;

14. да су Мешовити Бракови регулисани цигло једном уредбом и у толико несрећније што та уредба и данас условљава насилно покрштавање;

15. да је због занемарености нашег законодавства у погледу Брачног Права наших држављана нехришћана створено једно стање ван правне области државе које се трии још и данас на штету ауторитета њезиног и уставног начела о равноправности свију грађана, јер док наши поданици, следбеници Православне Цркве, потчињени влади нашег и грађанског и црквеног законодавства, закључују Бракове под врло многим и тешким погодбама, докле остали наши поданици знају у томе погледу само за захтеве своје цркве на што више под општом толеранцијом Државе

не испуњавају чак ни прописе нашег Јавног Права ;

16. да је одсуство законске формације о Брачном Праву њиховом имало па има и данас својих последица које су као ноторне злоупотребе прешле у област Казненог Права Државе. Случај с многожењством ;

17. да је неједноставност Брачног Права наших држављана довела чак и до повреда основа државне организације, прописаних Уставом земаљским ; и

18. да код нас пристанице осталих нехришћанских вера ван мојсијеваца и мухамеданаца, као и лица која не припадају ниједној религијској заједници, не би могли ни сакључити Брак.

Потреба њезине реформе.

Оваква установа Брака у нас и сувише јасно казује да је давно већ било сазрело питање о реформи њезиној. Још пре Балканског Рата, када се смерало на општу реформу нашег Грађ. Законика, знало је се унапред да се некоје институције из нашег Приватног Права морају из основа мењати Циљало је се и на Брак Свест је била ту да се он мора модификовати и у нов кодекс ући у онаквом руху какво му је дало модерно Право.

Рат Балкански одложио је све послове око реформе у опште, да би се иза тога рата дошло до уверења да је бар реформа Брака и из обзира на онда ослобођене територије потребна што пре. Још одмах у фебруару 1913. почело је од некојих мера; покушавано је било прво да се конфесионалне прилике наших тадањих нових држављана поставе на извесне нормалне односе једним уговором о конкордату између Римске Курије и наше Државе. Регулисање тих прилика требало је да изазове један низ мера и у самом законодавству, где се по логичном реду саме ствари, појављивало и питање о Браку. Акција Аустро-Угарске на Римску Курију да се не дође одмах до конкордата с једне стране и рат с Бугарском с друге учинили су те је сав рад на овој страни остао у покушају. Међувреме од Другог Балканског Рата до појаве европског, 1914. било је недовољно да изазове поновни рад у започетом правцу. Радило се на санирању осталих односа у земљи који су се тих момената појављивали као пречи. То све и учинило је да смо са оваквом установом Брака какву је и данас имамо, ушли и у садањи светски рат.

Узроци који су ову потребу сада учинили и акутном.

Резултати светскога рата не само да су нас затекли без реформе ове једне тако важне институције и у Праву и у друштву, но су сада учинили потребу те њезине реформе и неминовном и хитном. И пре овог рата наша једноставна држава није могла постојати са са једним искључиво црквеним Браком. Данас, пак, та је немогућност постала и апсолутном. Прво: читав период ратова и ратовања непрекидног од наше стране лишио нас је најздравије и за живот најспособније генерације. Бројна статистика би нам показала да ми данас имамо најмањи проценат људства у доба од 20—40 год. Ратови су нам однели гра наше снаге, оно што је значило живот и активност. Ти ужасни губитци у нашој раси морају се накнадити. Рестаурација масе народне, сатрвене седмогодишњим ратом, мора се извршити. Познато је да се де тог обнављања, поред осталих средстава, долази и умножавањем Бракова у земљи. Ако их је садањи закон стварао, нови који буде дошао, мора бити такав да то стварање у аритметичкој размери увећа.

Друго: и државна и национална политика захтевају данас у троименом Краљевству стварање једноставне нације. То се данас не може извести ни законима ни уговорима. То бива једино акцијом мешања и претапања маса народних. До тога, пак, долази се, поред осталих средстава, и Браком. Како би се то дало данас извести у новој нам држави са племенима разних конфесија и са нашим црквеним Браком? У државној и националној политици то је један зброблем који, по нашем најдубљем уверењу, налази свог решења у једном повољном и једноственом Браку обавезном за све покрајине и за сва племена нашега Краљевства.

Вероисповест ту не сме чинити никакве препреке, а интереси ове или оне наше покрајинске цркве, овога или онога покрајинског племена нашега троименог народа, не смеју се претпоставити интересима саме државе. интересима саме нације.

Како ћемо остварити потребне реформе.

Према нама реформа Брака је данас ствар једне хитве државне и националне потребе. Постоји сад питање: какве мере треба да лгедузмемо и какве реформе, да би смо ту

потребу задовољили? Према ономе што смо до сада рекли, несумљиво је да се та потреба полумерама не може задовољити, нити пак реформама делимичним. Ни мере ни реформе још мање смеју бити кабинетске одлуке једнога министра или Владе. Оне морају носити карактер демократски: имати израз законодавни и задовољавати интересе свију наших држављана без обзира на конфесионалне разлике и без обзира на покрајинска осећања и традиције. Наши поданици нехришћани, као и они без конфесије, не могу бити више у овоме погледу заостављени и остављени иза наших поданика хришћана. У новој и великој држави сви, сви без разлике племена и вера и једно-времено кренути у прогрес напред, да би смо што пре и заједнички видели користи од нових ствари и оставили иза себе све оно што нам заједничком добру смета. У томе циљу ми морамо реформисати наш садашњи Брак тако да он буде унифициран. Дакле хитан и неодложан посао биће нашег законодавства да изврша унификацију Брака у Краљевству Срба, Хрвата и Словенаца т. ј. да састави за све држављане нашег троименог Краљевства једно Брачно Право.

Уставотворној Скупштини, пак, био би за-

датак да ово важну институцију стави под високу заштиту Устава земаљског онако, како је то учињено у другим демократским земљама.

Какав нам Брак треба.

Ако смо срећно решили питање да нам у реформи Брака треба један једноставни Брак за све, онда се по логичном реду ствари јавља и питање: **какав нам данас једноставни Брак треба? У којој форми?**

После свега искуства што га на делу имамо са нашим садањим Црквеним Браком; после свију махна које смо му приказали; после свега онога што смо рекли да постоји код Брака наших поданика других вероисповести; после оних државних и националних циљева који се данас јављају и остварење којих се очекује и Браком; и најзад после свега онога што у погледу ове установе постоји већ давно у свима напреднијим државама, дакле, после свега тога данас је код нас могућин једноставни Брак само у форми: **једног обавезног Грађанског Брака.**

Амалгамисање и рестаурација масе народне, та два акта које горе поменуемо, могу се данас остварити јаким мешањем маса његових. Стварно пак, то мешање племена

разних конфесија, не да се ни замислити, а још мање остварити без Грађанског Брака. Само такав Брак има да буде спроведен као једноставни Брак кроз сву територију и кроз сва племена нашега Краљевства. Ни раса, ни религија ни историјске традиције томе не смеју истављати ниједне тешкоће. Црквени Бракови због својих конфесионалних својстава и искључивости не могу да одговоре оним државним и националним задаћама које се данас и од Брака очекују. С тим морамо бити начисто. Исто тако наши законодавни чиниоци у стварању ове реформе имају да подреде интерес наших разних цркава и претензије што их оне на Брак изјављују, битним интересима Нације и Државе. Учење наше Католичке Цркве: ко одвоји Свету Тајну Брака од Цркве, да нема права на живот, — не треба да збуњује данас ни клирика ни световњака, када се врши општа дужност према земљи. „Ко отаџбину спасава, не вређа никакав закон.“ (Virilitès.) Ни једни ни други не треба да забораве да се још у XVI веку под утицајем Реформације појам о Браку као Светој Тајни почео мењати и да је се још онда спорило право Цркви на Брак као на својину Црквеног Права.

Спровођење Грађанског Брака треба извести без великог потреса и у законодавству и у народу, а то ће бити само онда, ако та реформа буде једног простог и јасног система у законодавству и ако идеје о тој реформи на основи Грађанског Брака будемо популаризирали и живом и писаном речју што пре.

Наш садањи Брак је данас један рудиментарни део и на правном и на државном организму нашем. И као оно што се у хирургији морају често поједини делови сећи, да би се целина сачувала, исто тако се мора поступити и са садањом установом о Браку. Само је једна таква радикална мера могућа: сећи и то из корена. Неоспорно је заболеће, и то много, али ће те и тај бол халалити за циљ Државе и Нације. Жртве су велике: треба да напустимо наш Православни Брак. Ми то морамо данас учинити, али га нећемо напустити сасвим; оно што је Православље Српству дало и онај дуг што га Вери нашој Отаџбина дугује, захтевају од нас да оставимо наш Црквени Брак да и даље траје. То ће и бити, али само као једна религиозна церемонија условљена претходним постојањем Грађанског Брака.

Реформа о Браку је данас један државни

проблем који се по нашем најдубљем уверењу може решити повељно и по Државу и по Цркву увођењем обавезног Грађанског Брака а Црквеног као факултативног, по вољи, за све поданике Краљевства Срба Хрвата и Словенаца.

Исто тако са дужним респектом ми ћемо оставити наше Цркве да слободно делају и даље у народу на религиску свест његову, уверени да су и оне данас сагласне да је дошао моменат да оставе искључиво Држави и да сама изврши нову формацију Брака онако како то сад изискују више свега Државна и Национална Политика, па за тим и модерно Право.

Појам и значај Грађанског Брака.

Ако би се за Брак уопште примила као најбоља и најкраћа она дефиниција што ју је дао славни француски правник Vaudry : „Стање између два лица разнога пола чије је уједињење законом потврђено,“ онда би се исто тако и за Грађански Брак могла примити као најтачнија ова дефиниција : **грађански уговор између два лица разнога пола, основан искључиво на Грађанском Закону.**

Грађански Брак дизаинтересовао се апсолутно од разних и многобројних прописа за-

кона религиских. Он пуста странке потпуно слободне да се сагласе, захтевајући од њих да одговоре само оним погодбама које им као уговорачима изискује Грађ. Зак. Где постоји Грађ. Брак, тамо не постоје никакве препреке томе Браку, нити, пак, могу бити засноване на мотивима конфесионалним.

Накратко: Грађански Брак је грађански уговор између два лица разног пола, редигован Грађ. Закоником што се тиче његове форме, његових дејстава и развода.

Такав карактер има данас Брак у: Француској, Белгији, Холандији, Швајцарској, Италији, Немачкој Румунији, Маџарској, Бразилији, Чили, Уругваји, Аргентини и Мексици. Тамо је само признат Грађански Брак. Из ове Групе Италија је једина држава, где се Брак Грађански може закључити, пошто се претходно изврше свечаности религиске. Док су Русија (не садања) и Србија једине земље, у којима се Брак може закључити само у форми религиској. У свима осталим цивилизованим земљама Грађ. Брак се појављује час као обавезна допуна сједињења религиског и он је такав у Шпанији, Грчкој и Пери; час као необавезни, факултативни Брак и такав је у Аустрији, Португалији, Данској и Нор-

вешкој. Док у Енглеској и Сједињеним Државима постоји могућност бирања између ова две форме.

Грађански Брак је учинио огромне услуге породици и човечанству. Човеку је указао на границе његове личне слободе у породичним односима и ставио га је у нормалан положај према жени. Жени је, пак, донео високу моралну ситуацију како на дому тако и у јавном животу. Установу породичну стегао је и учинио је да Брак престане бити институција строго и вечно надзиравана и ограничавана прописима и Цркве и Државе. Човечанству је проширио личне слободе уништавајући верске неједнакости које су постојале као главна сметња за закључење Брака у свима грађанским законодавствима све до 1804, када је Република француска одступила од те опште норме и издала свој Code Civil, по којем се Брак сматра искључиво као институција Грађ. Права и као извор грађанских личних Права. Овакво схватање француског законодавства убрзо по том примила су и усвојила и законодавства западних држава, нарочито протестантских у којима се допушта и признаје као законити и Брак између хришћана и нехришћана попут филозофије да је Брак данас частан међу свима. Hébreux XIII. 4.

Којег од модерних законодавстава Грађански Брак треба да примимо и усвојимо.

Ако смо успели да учинимо срећан избор у форми Брака, онда нам још остаје да речемо којег од модерних законодавства Грађански Брак треба да примимо и усвојимо.

Ако учинимо један поглед на западне државе, где је се појавио и где постоји Грађански Брак и ако потражимо мотиве који су изазвали инсталацију његову, уверићемо се и да не излажемо акцију реформатора у Цркви и правника у јуриспруденцији о Браку, да је из истих узрока и из истих потреба као ово данас у нас, дошло до унификације Брака, у форми Грађанског, у сједињеним државама кантона швајцарских. Исти разлози као данас у нас, нагнали су владе кантона швајцарских да прихвате што пре Грађански Брак. У тој малој земљи, састављеној не из троименог народа но из трију народности, желело је се, као ово сада код нас, увећавање и амалгамисање народно. И због те потребе националне и државне прешло се је одмах Грађ. Браку и ово је установа најзад обавезно спроведена кроз све државе кантона швајцарских и стављена под високу заштиту саме конфе-

дерације Уставом Савезним од 29./V. 1874. год. Све је то учињено без велика потреса и у народу и у Цркви. Брак се као и грађански уговор закључује у нарочитој установи за то, у Bureau de l' Etat Civil и пред нарочитим органима, des officiers. Цркви је, пак, остављено и даље право да својом религиозном церемонијом један овакав Брак пропрати, ако то буду захтевали супружници. Свесви и модерног учења о Браку и циљева националних и државних што их Грађ. Брак треба да оствари, пред том реформом поклонили су се и они који су на правну институцију Брака утицали позвани на то Силом Божанском. С друге стране народни савети кантона швајцарских нису циљали на то да реформом Брака задовоље потребе швајцарских Француза, Немаца и Италијана, потребе племенске, но потребе једне нације као целине : потребу Швајцараца. и успели су. Швајцарски Грађански Брак са методом једног демократског законодавства и са популарним карактером : са мало апстракцијом, без излишних детаља, са језиком јасним и простим : са свима битним условима за Брак и оним што га онемогућава данас је, по признању највећих правних ауторитета, нарочито француских и

немачких. најбоља правна институција и најбољи Брак који до сада постоји. И на делу се Швајцарски Грађански Брак показао и као најповољнији, јер је погодио све циљеве земље која га је умела онако завидно да конструише у правноме слислу.

Проводећи своје време у Швајцарској ја сам у несрећи општој имао још толико среће да уђем у правни живот ове мале земље и да тамо упознам некоје њихове установе. Оне су ми се свиђале не само као нешто за мене ново и тражено у једној модерној држави, но много више као ствари која би нашла своје најшире примене и у нас. Заинтересован нарочито за Лична Права, ја сам имао част да ми Министар Правде Господин Ђуричић повери, марта прошле год., да у Швајцарској проучим и прикупим материјал за будући законски пројекат о Грађанском Браку. Ја сам на путу да већ израђени експозе о томе са свима детаљима предам Министарству Правде с препоруком најтоплијим са своје стране да, и због истоветности и мотива и прилика, и због оне репутације што га у свету ужива швајцарска правна институција о Браку, треба

примити и усвојити апсолутно и оне принципе и оне методе и оне системе што их је Браку дао швајцарски законодавац.

Публикациом ове расправе желео сам да питање о реформи Брака уведем у јавну дискусију и да популаришем идеју да данас више од свију осталих разлога и Државна и Национална Политика наша захтевају од нас да то питање решимо што пре.

Увести један једноставан Брак за све поданике нашега Краљевства у форми: обавезног Грађанског Брака а Црквеног као факултативног, то је данас једна од најхитнијих дужности нашег Законодавства.

4

ПРЕГЛЕД НОВИХ КЊИГА

1. СТУБОВИ СРПСКЕ ПРОСВЕТЕ: СРПСКЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ У ОСМАНСКОМ ЦАРСТВУ 1878–1912
Александра Новаков
Београд: Завод за уџбенике, 2017.
2. СРБИЈА 1217: НАСТАНАК КРАЉЕВИНЕ
Синиша Мишић, Радивој Радић
Београд: Еволута, 2017.
3. ШАКАЛ У ВРТУ: СУСРЕТ СА БИХЗАДОМ
Дебора Елис
Београд: Еволута, 2007.
4. САВРШЕНИ СЛУГА: ЕВНУСИ У ВИЗАНТИЈИ И ДРУШТВЕНА КОНСТРУКЦИЈА РОДА
Кетрин М. Рингроуз
Београд: Еволута, 2016.
5. АНТИЧКИ ИСТОРИОГРАФИ УМЕТНОСТИ И КАЛИСТРАТ О СКУЛПТУРИ
Зоја Бојић
Београд: Завод за уџбенике: Досије студио, 2017.
6. ДРУГО ЛИЦЕ ВИЗАНТИЈЕ
Радивој Радић
Београд: Еволута, 2014.
7. ВИЗАНТИЈА: ЉУДИ И МОЋ: УВОД У САВРЕМЕНЕ ВИЗАНТИЈСКЕ СТУДИЈЕ
Александар Каждан и Жил Констабл
Београд: Еволута, 2016.
8. ЧЕТРНАЕСТИ ВОЈВОДА И ДЕВЕТ БАБА: ИЗ ДРУШТВЕНЕ ИСТОРИЈЕ НОВОВЕКОВНЕ СРБИЈЕ
Чедомир Антић
Београд: Еволута, 2009.
9. ДАМА СА ХЕРМЕЛИНОМ: СУСРЕТ СА ЛЕОНАРДОМ ДА ВИНЧИЈЕМ
Мајк Дајмонд Ресник
Београд: Еволута, 2008.
10. ЕВРОПСКИ ФЕМИНИЗМИ: 1700–1950: ПОЛИТИЧКА ИСТОРИЈА
Карен Офен
Београд: Еволута, 2015.
11. ОСТРВО МРТВИХ КРАЉЕВА
Иван Клима
Београд: Еволута, 2008.

12. ПЕРИКЛЕ
Феликс Наумович Арски
Београд: Еволута, 2017.
13. РОМАН О НИКОЛУ МАКИЈАВЕЛИЈУ: НИКОЛО
МАКИЈАВЕЛИ: ПОЛИТИЧАР, КЊИЖЕВНИК,
ИСТОРИЧАР И ВОЈНИ ПИСАЦ
Луиђи Уголини
Београд: Еволута, 2011.
14. АЛЕКСАНДАР СЕРГЕЈЕВИЧ ПУШКИН
Викентиј Викентијевич Вересајев
Београд: Еволута, 2017.
15. БОГОВИ, ГРОБОВИ И НАУЧНИЦИ
Курт Вилхелм Церам
Београд: Еволута, 2016.
16. СВЕТ ПОД МАСКОМ
Станко Кукић
Београд: Агноста, 2017.
17. ЉУДИ КОЈИ СЕДЕ У ТАМИ
Вања Чобанов
Београд: Чаробна књига, 2015.
18. ЗАНЕСЕНОСТИ
Хавијер Маријас
Београд: Чаробна књига, 2017.
19. СЕЈАЊЕ ПО КАМЕНУ
Зоран Хр. Радисављевић
Београд: Завод за уџбенике, 2017.
20. НАУКА О ЉУБАВИ И ИЗДАЈИ
Робин Данбар
Београд: Завод за уџбенике, 2017.
21. СРПСКИ ЈЕЗИК ПОД ЛУПОМ НАУКЕ
Милош Ковачевић
Београд: Завод за уџбенике, 2017.
22. THE BRIDGE ON DRINA
Ivo Andrić
Beograd: Dereta, 2016.
23. ПРИЧЕ О ЈУНАЦИМА И АНТИЈУНАЦИМА
Иво Андрић
Београд: Дерета, 2017.
24. СРЕДОЗЕМЉЕ
Саво Стијеповић
Београд: Дерета, 2017.

25. ЗЕЛЕНИ КОНТИНЕНТ: КАЛЕИДОСКОП КОНТРАСТА И СУРОВЕ ЛЕПОТЕ: (1996–2010)
Соња Лапатанов
Београд: Дерета, 2016.
26. КАЛЕМ ПЛАВОГ КОНЦА
Ен Тајлер
Београд: Дерета, 2017.

PREPORUČUJEMO

1. Aleksandar Mihajlović Putin: PORODIČNA LOZA PREDSEDNIKA RUSIJE V. V. PUTINA / Beograd: Informatika; N. Jovanović, 2017.

Preuzeto sa sajta:

<http://izdavastvo.informatika.com/edicije/porodicna-loza-predsednika-rusije-v-v-putina/>

U knjizi je iznesena istorija porodične loze predsednika Ruske Federacije V. V. Putina, počev od prvog poznatog pretka iz dvanaestog kolena, rođenog 1610–1630. godine i pradedova, preko dedova i roditelja, sve do njegovog školskog doba.

Izdanje predstavlja skraćenu verziju knjige A. M. Putina *Porodična loza predsednika V. V. Putina. Građa istraživana od 1986. do 2002. godine*, Moskva, 2013.

Ova knjiga sadrži građu o poreklu prezimena i rezultate potrage za porodičnim korenima u državnom, federalnom, oblasnom i opštinskom arhivu.

Korišćeni su i porodični arhivi članova loze, uključujući fotografije.

U knjizi su prikazani događaji koji su prethodili radu V. V. Putina kao predsednika države i političara. Na kraju knjige, umetnut je veliki rodoslov, porodično stablo porodice Putin.

Namenjena je širokim krugovima srpskog čitalaštva.

2. Slobodan Samardžić: EVROPSKA UNIJA: Sistem u krizi: sa studijom slučaja o odnosima Srbije i EU / Novi Sad; Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2016.

Preuzeto sa sajta: <http://www.ikzs.com/index.php?stranica=opis&knjiga=491>

U domaćoj stručnoj i naučnoj literaturi retke su knjige u kojima se na svestrani i kritički način raspravlja ili analizira fenomen Evropske unije.

Razloge za to trebalo bi tražiti ili u nedovoljnom znanju, političkim interesima, ili u sklonosti ka divljenju i veličanju velikih pojava i neistraženoj podaničkoj sklonosti. Stoga se, na prvi pogled, čini da je o Evropskoj uniji i lako i teško pisati. Lako, onima čija se misao završava na opisivanju (često i prepisivanju) već poznatog i u apologetskom pristupu svemu onome što dolazi iz nje, Evropske unije. Utoliko je teže onim drugima, pred kojima se zbog obilja materijala i „nebrojeno puta ponavljanih bezalternativnih istina” kao prethodno postavlja dilema koja su to pitanja koja reprezentuju EU, a nakon toga kako posmatrati EU: spolja ili iznutra.

Da je u pitanju EU kao promenljiva i nedovršena zajednica, svedoči sam autor stavovima iznetim u ranijoj knjizi *Evropska unija kao model nadnacionalne zajednice* i u aktuelnoj – *Evropska unija: sistem u krizi*. Dok je u prvoj knjizi EU predstavljena kao poželjni ili prihvatljiviji model organizacije društvenog života, u ovoj knjizi EU je naslikana kao neizvesni

i sve manje poželjni model organizovanja i vladanja. I to nije posebna originalnost. Da je EU u krizi ne vide samo oni koji to neće da vide. Ono što svi ne vide ili ne mogu da vide i oko čega postoje različita mišljenja jesu uzroci i dometi krize. Po tome se razlikuju oni koji samo opisuju, od onih autora koji kritički pišu, traže i nude rešenja. Originalnim pristupom, a posebno privlačnim stilom i jezikom, autor Slobodan Samardžić neosetno uvodi čitaoca u složena pitanja organizovanja i funkcionisanja nadnacionalne zajednice, pre svega traženjem uzroka krize u kojoj se EU već duže vreme nalazi, ali je posebno izražena od 2008. godine. Opšti uzrok prvo transformacije, a zatim krize EU, autor vidi u ideji „novog svetskog poretka” kao izraza monističke teleologije sa jednim centrom i sveobuhvatnim uticajem. Stoga kao opšti zaključak autor navodi da u okruženju takve globalističke tendencije evropske integracije gube snagu uzora, a sa rastom otpora ostatka sveta uniformišućoj globalizaciji, EU sve manje predstavlja primer dobrovoljne asocijacije država, a sve više deo zapadne hegemonije.

Razloge za takav zaključak autor obrazlaže na gotovo 400 stranica ove knjige, i to tako što je prvi deo knjige posvetio opštim pitanjima uzroka krize Evropske unije, a drugi deo odnosima Srbije i Evropske unije – od evolucije do transformacije. U prvom delu, razloge krize autor vidi u nedovršenim konceptima demokratije, građanskog društva i parlamentarizma, jer se posmatraju u iskrivljenom ogledalu. Kao neuspešne ili relativno uspešne pokušaje da se kriza zaleći, autor navodi česte promene osnivačkih ugovora i nametanje koncepta nadnacionalne ustavnosti.

Za čitaoca iz Srbije, drugi deo knjige bliži je i intrigantniji. Kao opšti, autor ističe stav da je EU svoju politiku prema Srbiji promenila nametanjem pitanja opravdanja secesije Kosova kao prioritetnog u procesu stabilizacije i pridruživanja, umesto da se vode pravi pregovori za članstvo. Prihvatanje takvog pristupa od strane Srbije, vodi Srbiju prvo u „meko”, a nakon toga i u zvanično priznanje Kosova i u očekivanje da „pacifikuje” Republiku Srpsku, da bi zauzvrat dobila pomenuto „pristupanje” bez članstva.

Posebnu vrednost knjige čine stil i jezik autora. Knjiga je pisana jasnim, razumljivim i pitkim jezikom i stilom koji obiluje poređenjima koja često govore više od složenih naučnih i ekonometrijskih analiza.

Sve to doprinosi uverenju da će knjiga *Evropska unija: sistem u krizi* postati ne samo obavezno stručno i naučno štivo onima koji se profesionalno bave EU već i deo popularne biblioteke, jer i običnog čitaoca podstiče da razmišlja svojom glavom i sudi o EU, koja i dalje intenzivno učestvuje ne samo u političkom već i u našem svakodnevnom životu.

3. Mića Popović: SVETI ANTUN: ratni dnevnik iz zatvora / Beograd: Geopoetika, 2016.

Preuzeto sa sajta: <https://www.geopoetika.com/book.php?id=3954>

Ratni dnevnik iz zatvora, zajedno sa u sebe inkorporiranom pričom *Sveti Antun*, među koricama knjige pojavljuje se premijerno, sedamdeset godina posle nastanka. Uz njega, takođe prvi put, javnost može da vidi i, do sada, nepoznate autorove crteže iz istog vremena.

„Čovek se nalazi u zatvoru i seća se upravo završenog rata. U pauzama saslušanja i zatvorskih (fizičkih) poslova, on vodi dnevnik. Bio je vojnik i učestvovao je u borbama... Miodrag Mića Popović u zimu 1945/46. beleži događaje i zapažanja, ali se istovremeno seća i ratnih dešavanja koja su se odigrala godinu dana ranije. U okviru tih uspomena posebno, izdvojeno

mesto zauzima priča *Sveti Antun*. Skoro da bi se moglo reći da se radi o maloj, zasebnoj, autobiografskoj noveli. (Uz obavezno mladalačko preterivanje, Borislav Mihajlović Mihiz ovo štivo proglasio je najboljom ratnom prozom.) ...

Kako je pisac bio i ostao prvenstveno slikar, izdavač je došao do logične ideje da se tekst obogati likovnim priložima, nastalim u istom periodu kada i tekst. S obzirom na godine nastanka, takvih radova nije preostalo mnogo, pa se podrazumeva da crteži u knjizi služe najviše kao ilustracija vremena i slikarskih početaka Miće Popovića...

Vrednost ovog rada ne iscrpljuje se samo u književnom značaju. Dnevnik Miće Popovića može da posluži i kao dragoceni dodatak istoriografskoj građi za period kraja Drugog svetskog rata i prvih posleratnih godina.”

Jovan Popović (iz uvodne reči)

4. Haruki Murakami: O ČEMU GOVORIM KAD GOVORIM O TRČANJU / Beograd: Geopoetika izdavaštvo, 2017.

Preuzeto sa sajta: <https://www.geopoetika.com/book.php?id=4043>

„Pisati iskreno o trčanju značilo je (gotovo) isto što i pisati o sebi. I zato nikome neću zameriti ako ovu knjigu bude čitao kao neku vrstu memoara koji se drže teme trčanja.

Ono što ove beleške sadrže ne bih nazvao filozofijom po sebi, ali to svakako jesu izvesni životni principi. Oni možda nisu od velikog značaja, ali su u najmanju ruku veoma lične lekcije koje sam naučio vežbajući, uz patnju koja je bila pitanje izbora. Možda nisu ni opštevažeći, ali ako ništa drugo, to sam ja, onakav kakav jesam.”

Haruki Murakami (odlomak iz knjige)

Nesvakidašnja knjiga jednog novog i drugačijeg Murakamija. Imajući u vidu da retko daje intervju i da se u njegovoj prozi teško prepoznaje da piše o sebi, uzbudljivo je čitati ove lične, gotovo intimne beleške, koje su nastajale od leta 2005. do jeseni 2006. godine. Murakami ispisuje, kako ih sam naziva, memoare o trčanju i pisanju, telu i disciplini, upornosti i iskušenjima, zadovoljstvu i patnji. Nakon što je sam istrčao maratonsku stazu od Atine do Maratona, kao i desetine drugih, pa i sam ultramaraton od 100 km, autor, uprkos svim tim zadivljujućim podvizima, vrlo skromno piše o tome kakav je uticaj sport imao na njegov život i pisanje, želeći, kako ističe, da ga ljudi doživljavaju kao običnog čoveka koga mogu da sretnu na ulici. Za sam naslov koristio je model naslova zbirke priča Rejmonda Karvera *What We Talk About When We Talk About Love*.

„Poput Albera Kamija, koji je tvrdio da je mnogo toga što zna o moralu i dužnosti naučio iz fudbala, Murakami veruje da je većinu onoga što zna o pisanju naučio iz trčanja.”

The New York Times

„Čitajući ovu knjigu, oni koji ne trče verovatno će se zapitati: 'Zašto je, zaboga, pretrčao 100 kilometara kada je znao da će boleti?' Oni koji trče, postaviće drugačije pitanje: 'Zašto ja to nikada nisam uradio?'”

The Guardian

5. Junas Junason: UBICA ANDEŠ I NJEGOVI PRIJATELJI (I PONEKI NEPRIJATELJ) / Beograd: Evro Book, 2016.

Preuzeto sa sajta:

http://www.delfi.rs/knjige/88620_ubica_andes_i_njegovi_prijatelji_i_po_neki_neprijatelj_knjiga_delfi_knjizare.html

– Još jedna urnebesna priča autora hita *Stogodišnjak koji je iskočio kroz prozor i nestao*.

Juan Andešon, poznatiji kao Ubica Andeš, bio je bezmalo redovan gost u neobičnom pansionu Jezerski vrt. Ne baš vešt na rečima, rano je shvatio da može da istera svoje ako nasrne na svakog ko mu protivreči, ili bar odglumi da će to uraditi, i time za kratko vreme prokrčio sebi put u loše društvo.

Igrom slučaja, put tog „nežnog“ siledžije ukrstiće se s putem Pera Pešona, recepcionera u pansionu Jezerski vrt, sina ogorčenog ljubitelja kapljice i radnice parking-servisa koja je sanjala da bude nastavnica jezika. Tom neobičnom dvojcu pridružiće se i Juana Čelander, koja je po očevoj želji rukopoložena kao sveštenica u Švedskoj crkvi, ali malo kasnije – po sopstvenim zaslugama – raščinjena.

Rešeni da uzmu od života ono što im „pripada“, njih troje će sklopiti čudan ortakluk i razviti posao nudeći usluge gradskim kriminalcima i svima koji žele nekog da uklone, polome mu kosti, ili ga malo prevaspitaju. Iako posao cveta, Ubica Andeš neočekivano je „našao Boga“ – doživeo je korenit duhovni preobražaj i odlučio da se vrati na pravi put.

5

ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА

**ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА У БИБЛИОТЕЦИ УПРАВЕ
ЗА ПЕРИОД ФЕБРУАР–МАРТ 2018. ГОДИНЕ**

1. ЛАВИРИНТ ДУХОВА, 1. ДЕО
Карлос Руис Сафон
Београд: Чаробна књига, 2016.
2. ЛЕЖАЊЕ НА КАУЧУ
Ирвин Д. Јалом
Београд: Нова књига плус, 2015.
3. ЛЕТО ПРЕ СУМРАКА
Дорис Лесинг
Зрењанин: Агора, 2007.
4. УДВОЈЕ
Николас Спаркс
Београд: Лагуна, 2017.
5. ЗАПИСИ СА ДУНАВСКОГ ПЕСКА
Светлана Велмар-Јанковић
Београд: Лагуна, 2016.
6. ЗОВЕМ СЕ ЦРВЕНО
Орхан Памук
Београд: Геопоетика, 2007.
7. СИНАЈСКО ЈЕВАНЂЕЉЕ: РОМАН О
ОНОМ ШТО ЈЕ БИЛО И ОНОМ ШТО ЈЕ
МОГЛО БИТИ
Милан Ст. Протић
Београд: Вулкан издаваштво, 2017.
8. ПОСЛЕДЊА ЖРТВА
Тони Парсонс
Београд: Лагуна, 2017.
9. ПЕТО ГОДИШЊЕ ДОБА
Ненад Рацковић
Београд: Лагуна, 2017.
10. ОЛУЈНИ БЕДЕМ
Дејан Стојиљковић
Београд: Лагуна, 2017.